

přeložila
Alice Kraemerová

Banana
Jošimoto

Kuchyň

Tři japonské novely

VYŠEHRAĐ

Kuchyň

Tři japonské novely

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Banana Jošimoto
Kuchyň – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Banana
Jošimoto
Kuchyň

Banana
Jošimoto

Kuchyň

Tři japonské novely

přeložila
Alice Kraemerová

VYŠEHRAĐ

KITCHEN by Banana Yoshimoto
Copyright © 1988 by Banana Yoshimoto
All rights reserved.

Japanese original edition published
by Shinchosha Publishing, Co., Ltd., Japan
Czech language translation rights arranged
with Banana Yoshimoto through ZIPANGO, S.L.
Translation © Alice Kraemerová, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-267-3497-0
ISBN e-knihy 978-80-267-3498-7 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-267-3503-8 (1. zveřejnění, 2026) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-267-3504-5 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

Kuchyň

Myslím, že mám na tomhle světě nejraději kuchyně. Kdekoliv, jakékoliv, je-li to kuchyň a dá-li se v ní vařit, jsem spokojená. Pokud je k tomu ještě funkční a často používaná, tím lépe. Visí v ní pár suchých utěrek a dlaždičky se bíle lesknou.

Nemůžu si pomoci, miluju i ty hrozně špinavé kuchyně. Jsou velké, po podlaze se tam válejí odkrojky zeleniny, až je z nich spodek pantoflí celý černý. Tyčí se v nich ohromná lednice naplněná řadami potravin, s nimiž by se dala snadno přežít dlouhá zima, a o její kovové dveře se můžu klidně opřít. A zvednu-li oči od mastnotou postříkaného sporáku a od nože, kterého už se chytá rez, vidím za oknem smutně zářit hvězdy.

Zbývám tu jen já a kuchyň. Znamená to jen o trochu víc, než kdybych si myslela, že jsem tu zbyla já sama.

Když jsem naprosto vyčerpaná, často se mi zdává, že až jednou přijde smrt, chtěla bych naposled vydechnout v kuchyni. I kdyby byla zima a byla jsem sama, i kdyby bylo teplo a někdo byl se mnou, v kuchyni budu smrti čelit lehce a beze strachu.

Než mě k sobě vzali Tanabeovi, spala jsem každou noc v kuchyni. Jinde jsem nemohla spát. Stěhovala jsem se pořád blíž a blíž tím směrem, kde mi bylo dobře, až jsem jednoho rána na úsvitu zjistila, že nejlépe se mi spí těsně vedle lednice.

Mně, Mikage Sakurairové, zemřeli oba rodiče velmi mladí. Vychovali mě dědeček s babičkou. Když jsem začala chodit na nižší střední školu, umřel dědeček. A tak jsme zůstaly samy dvě, já a babička.

Nedávno mi umřela i babička. Zaskočilo mě to. Náhle jsem si uvědomila, že jsem také měla rodinu, ale že jsem v průběhu času zůstala samojediná, a v tu chvíli se mi všechno, co jsem měla před očima, zdálo falešné. Hlavně mě udivilo, že v bytě, kde jsem se narodila a vyrůstala, stále klidně plyne čas. Úplná science fiction. Temnota vesmíru.

Tři dny po pohřbu jsem byla pořád ještě jakoby omráčená. Můj hluboký smutek se už ani nedral ven slzami, celá omámená lenivou ospalostí jsem si přitáhla příkrývky do naleštěné kuchyně. Tam jsem se do nich zabalila jako starořecký Linos a spala jsem. Dlouhá noc tam lehce plynula a přicházelo ráno.

Chtěla jsem spát jen tak pod hvězdami. A budit se raním svítáním. Všechno ostatní kráčelo lhostejně mimo mě.

Nicméně! Takhle nemohu existovat. Skutečnost je báječná.

Babička mi sice zanechala dostatek úspor, ale pro jednoho člověka byly tyto místnosti příliš velké a příliš drahé, budu si muset hledat jiné bydlení. Nebylo zbyty, koupila

jsem si inzertní noviny, obracela listy a hlava mi těžkla z tolika stránek naplněných nabídkami skoro stejných bytů. Stěhování dá práci. Žádá si spousty energie.

A já jsem zesláblá, dnem i nocí polehávám v kuchyni, až z toho mám bolavé všechny klouby a prázdnou hlavu, protože je mi všechno jedno. A přitom bych si měla jít prohlédnout nějaké byty! A přestěhovat věci! A dát zapojit telefon! Když jsem na tohle a ještě na spoustu dalších věcí pomyslela, propadla jsem zoufalství, ulehla a usnula. Pamatuji si proto úplně jasně to odpoledne, kdy jako deus ex machina přišel zázrak.

Bim, bam zazněla melodie zvonku u dveří.

Stalo se to za jarního, trochu podmračeného odpoledne. Svazovala jsem zrovna provázkem staré časopisy, jedním okem jsem pokukovala po inzerátech bytů a přemýšlela, jak se přestěhuju. Lekla jsem se a napůl ještě v pyžamu jsem se rozběhla ke dveřím. Aniž jsem o čemkoliv uvažovala, odemkla jsem. (Ještě že to nebyl zloděj.) Stál tam Júiči Tanabe.

„Ahoj, dík za pomoc!“ zmohla jsem se na pozdrav. Při pohřbu mi opravdu hodně pomohl. Hodný kluk o rok mladší než já. Říkal, myslím, že chodí na stejnou univerzitu. Já tam ale teď nechodím.

„Není zač. Už ses rozhodla, kde budeš bydlet?“ zeptal se.

„Ne, ani zdaleka,“ usmála jsem se.

„Myslel jsem si to.“

„Nepůjdeš dál? Dáme si trochu čaje!“

„Ne, díky, spěchám, stavil jsem se jen cestou,“ usmál se na oplátku. „Chtěl jsem ti jenom něco vyřídit. Radil jsem se s mámou a... nechtěla bys jít na čas k nám?“

„Cože?“

„No, v každém případě přijď k nám dnes večer v sedm. Tady máš nakreslenou cestu.“

„Aha, ano,“ zmateně jsem si od něj vzala kousek papíru.

„Tak jo, přijď. Já i máma se těšíme, že přijdeš, Mikage.“
Usmál se. Zahleděla jsem se mu do zorniček, jak tam tak stál ve vchodě celý rozzářený úsměvem, a nemohla jsem odtrhnout oči. Zdálo se mi, že mě někdo volá jménem.

„... aaano, děkuji, přijdu.“

Řeknu to hloupě, ale jako by mne zasáhlo kouzlo. Choval se ale úplně „v pohodě“, a tak jsem cítila, že mu mohu věřit. Ve tmě, jakou před očima mívají duchem posedlí, jsem viděla cestu a jeho na jejím konci. Zářil bílým světlem. Proto jsem mu odpověděla, že přijdu. On se rozloučil úsměvem a se slovy „tak zatím“ odešel.

Do babiččina pohřbu jsem ho téměř neznala. Teprve v ten den se Júiči Tanabe zjevil tak náhle, až jsem zauvažovala, zdali nebyl babiččin milenec. Při zapalování vonné tyčinky přivíral od pláče opuchlé oči a ruce se mu třáslly. Kdykoliv pohlédl na oltářík s babiččinou fotografií, kutálely se mu po tvářích slzy. Pozorovala jsem ho a bezděky začala přemýšlet o tom, že jsem asi svou vlastní babičku nemilovala tolik jako tenhle hoch. Tak smutně vypadal. Pak si utíral slzy kapesníkem a řekl mi:

„Nech mě, ať ti s něčím pomůžu.“ Skutečně mi pak s mnoha věcmi pomohl.

Júiči Tanabe.

Trvalo mi dost dlouho, než jsem si vybavila jeho jméno, které jsem slýchala od babičky. Pomáhal v květinářství, kam babička často chodila. Pamatuju si, jak kolikrát říkala: to je hodný hoch... dneska zase ten kluk Tanabeovic... Babička měla ráda řezané květiny. V kuchyni dlouho

nevydržely, proto alespoň dvakrát do týdne chodila do květinářství. Když na to tak vzpomínám, mám dojem, že jednou dokonce přišel až k nám domů. Šel za babičkou a v náručí nesl veliký květináč.

Byl to hezký kluk s dlouhýma rukama a nohama. Nevěděla jsem nic o jeho rodině, jenom jsem si všimla, že opravdu pilně pomáhá s prací v květinářství. Ani pak, když už jsem toho o něm věděla trochu víc, jsem se nezbavila přesvědčení, že vypadá tak trochu odtažitě. Ať se usmíval, nebo něco říkal laskavým tónem, působil velmi osamělým dojmem. Ale opravdu jsem ho téměř neznala. Byl pro mě cizí člověk.

Večer pršelo. Třímala jsem v ruce mapku a kráčela zamlženým jarním večerem, který balil ulice do teplého deště. Činžák, kde Tanabeovi bydleli, stál od našeho domu přímo na protější straně centrálního parku. Kráčela jsem přes park a zahlcovala mne vůně vlhké zeleně, na mokré cestě se mihotaly všechny barvy duhy.

Abych byla upřímná, šla jsem tam skutečně jen proto, že mne pozvali. Vůbec o ničem jsem nepřemýšlela. Teprve když jsem stanula před vysokým činžákem, napadlo mě, že z jejich bytu vysoko v desátém patře budou určitě vidět hvězdy na noční obloze. Vystoupila jsem z výtahu, prošla chodbou, kde se hlasitě nesl ozvěnou zvuk mých kroků, a zazvonila jsem. Júiči hned otevřel dveře.

„Pěkně vítám!“

Poděkovala jsem a vstoupila do skutečně zvláštního pokoje. Nejdřív upoutala mé oči obrovská pohovka, která jako ohromný balvan stála přede dveřmi do kuchyně. Trůnila tam na pozadí kuchyňských polic s vyrovnanými řadami nádobí, nezbyvalo místo ani na stůl, ani na koberec. Potažená béžovou látkou vypadala jako právě vystřižená

z reklamního šotu. Vešla by se na ni celá rodina sledující televizi. I pes plemena tak obřího, že se v Japonsku nedá chovat, by se na ni celý vešel. Tak úžasná to byla pohovka.

Před velkým oknem, za kterým se rýsovala veranda, stála v řadě spousta květináčů a truhlíků, z nichž se valila džungle rostlin. I jinde po bytě se všude možně nalézaly květiny. Kam jsem pohlédla, tam stály vázy a vázičky s množstvím jarních květů.

„Máma se za chvíli uvolní z práce a přijde. Jestli chceš, rozhlídni se zatím po bytě. Mám tě tu provést? Podle čeho tipuješ?“ ptal se Júiči a dělal přitom čaj.

„A co?“ nechápala jsem a usedla na měkkou pohovku.

„Byt a jeho majitele. Často se přece říká, podívej se na záchod, a hned poznáš, kdo tu bydlí,“ klidným hlasem vysvětloval a mírně se usmíval.

„Podle kuchyně!“ opáčila jsem hned.

„Tak ta je tady, můžeš se podívat!“ pobídl mě.

Zatímco dělal čaj, kroužila jsem kuchyní. Vnímala jsem příjemné rohože položené na prknech podlahy, kvalitní pantofle, jež měl Júiči obuté, i dobře uspořádané kuchyňské náčiní, minimálně opotřebované. Měli tam pánev od firmy Silverstone i v Německu vyrobenou škrabku na zeleninu. Ta by i z té nejlínější ženské dokázala udělat hospodyňku nadšeně loupající zeleninu. Kuchyni osvětlovala malá zářivka, nádobí čekalo, až na něj přijde řada, a sklenky se leskly. I když tam nevládl úplně perfektní pořádek, všechny věci byly kvalitní. Také jsem objevila nádobí pro speciální příležitosti jako např. porcelánové misky i zapékací misky, podnosy i korbele s pokličkou na pivo. Dokonce jsem otevřela malou ledničku – Júiči mi to dovolil – a tam bylo všechno srovnáno, žádné odložené zbytky. Pochvalně jsem pokyvovala hlavou a dívala se

kolem. Byla to pěkná kuchyň. Na první pohled jsem se do ní zamilovala.

Posadila jsem se na pohovku a dostala horký čaj. Byla jsem úplně poprvé v cizím bytě, seděla jsem naproti téměř neznámému člověku. Zmocnila se mě absolutní osamělost. Viděla jsem své oči ve velkém okenním skle, za kterým se noční deštivé panorama rozplývalo ve tmě. Nemám na světě žádného pokrevního příbuzného, mohu si dělat, co chci, mohu jít, kam chci. To pomyšlení mě zneklidňovalo. Svět je tak velký, tma tak černá a ta rozmanitost i samota bez hranic. Teprve teď jsem to viděla oběma očima a cítila oběma rukama. Až doposud jsem žila s jedním okem zavřeným.

„Proč jsi mě vlastně pozval?“ zeptala jsem se.

„Mysleli jsme, že je ti smutno,“ obrátil se ke mně laskavý pohled. „A potom, tvá babička mě měla opravdu ráda. Podívej, v tomhle bytě je spousta místa. A ty se odtamtud musíš už brzy odstěhovat, ne?“

„Ano, domácí mi dal ještě trochu času.“

„No, a co kdyby ses přestěhovala sem?“ řekl, jako by to byla ta nejpřirozenější věc na světě. Neřekl to ani přesměřil vřele, ani chladně, v té chvíli mě to tak dojalo, až se mi chtělo plakat. Právě tehdy se s cvaknutím otevřely dveře a dovnitř bez dechu vběhla velmi krásná žena. Údivem jsem vykulila oči. Byla o mnoho starší, ale úžasně krásná. Šaty nehodící se k všednímu nošení a silné nalíčení okamžitě napověděly, že pracuje v noci.

„To je Mikage Sakuraiová,“ představil mě Júiči.

Ona, ještě trochu popadající dech, řekla chraptivým hlasem: „Těší mě.“ A zasmála se. „Jsem Júičiho matka a říkájí mi Eriko.“

Tohle že je Júičiho matka? Nemohla jsem z ní samým překvapením odtrhnout oči. Jemné vlasy splývající až na ramena, hluboký lesk mandlových očí, hezky vykrojené rty, pěkně tvarovaný nos – to všechno jí dodávalo vitálnost, která vyzařovala z celé její bytosti, zdálo se, že snad ani není člověk. Nikdy jsem nikoho podobného neviděla. Zírala jsem na ni, až to hezké nebylo, přesto jsem se nakonec zmohla na odpověď i úsměv: „I mě těší.“

„Uvidíme se zítra!“ řekla mi laskavě a obrátila se zpátky k Júičimu. „Promiň, Júiči, nemůžu se odtamtud vůbec hnout. Vyběhla jsem jen na chvíli s tím, že jdu na toaletu. Ale zítra budu mít víc volna. Ať tu Mikage přespí!“ chrčila ze sebe rychle a už v rozevlátých červených šatech spěchala ke dveřím.

„Počkej, odvezu tě tam!“ nabídl se Júiči.

„Promiňte, že vám to komplikuju,“ omlouvala jsem se.

„Ale kdepak, vůbec jsem si nemyslela, že dneska bude tak plno. Spíš promiň ty mně. Tak se uvidíme ráno!“ odběhla na vysokých podpatcích a Júiči na mě zavolal „podívej se třeba na televizi, ale prosím tě, počkej“ a vyběhl za ní.

Zůstala jsem sama.

Kdybych se na ni podívala pořádně zblízka, určitě bych našla něco člověčího, třeba vrásky nebo trochu křivé zuby. Ale přesto byla ohromující. Cítila jsem touhu znovu ji vidět. Zůstal ve mně kousek jejího preludu. Tak tomuhle se asi říká „okouzlení“. Tohle musela pociťovat slepá a neslyšící Helen Kellerová, když se poprvé dotkla vody a pochopila, že je to voda. Vůbec nepřeháním, pro mě to byl stejně ohromující zážitek.

Júiči se vrátil cinkaje v ruce klíčky od auta. „Kdyby se odtamtud mohla třeba jen na deset minut dostat, tak